

Sygn. akt XII Ga 634/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera

Sędzia: SO Agata Pierożyńska

Sędzia: SR del. Marek Synowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Paweł Sztwiertnia

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko K. P. i L. P.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z dnia 4 lipca 2013 r. sygn. akt IV GC 1100/12/S

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych).

UZASADNIENIE

Powódka A. B. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych L. P. i K. P. kwoty 10.196,60 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Powódka wskazała, że strony zawarły ustną umowę o wykonanie przez nią okładzin ceramicznych podłogi i ścian w budynku sklepu (...) w M.. Pozwani zapłacili zaliczkowo kwotę 10.000 zł z uzgodnionego przez strony wynagrodzenia. Pozostała należność nie została pomimo wezwania uiszczona.

W dniu 17 lipca 2012 r. Sąd rejonowy wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając roszczenie powódki w całości.

We wniesionym sprzeciwie pozwani domagali się oddalenia powództwa w całości za zasądzeniem na ich rzecz kosztów procesu. Pozwani zaprzeczyli jakoby umowa była zawierana przez nich wobec jej zawarcia przez inwestora, tj. K. K., który wydał pozwanemu kwotę 10.000 zł celem przekazania jej powódce na poczet zawartej przez nią z inwestorem umowy. Pozwani jedynie grzecznościowo znaleźli dla niego wykonawcę tych robót.

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2013 r. Sąd rejonowy uwzględnił powództwo w całości, zasadzając od pozwanych solidarnie na rzecz powódki koszty procesu. Sąd przyjął, iż do zawarcia ustnej umowy o dzieło doszło pomiędzy powódką a pozwanymi. Pozwany wskazał powódce dane swojej firmy do wystawienia faktury za te prace, a także on osobiście wydatkował ze swoich środków zaliczkę na poczet umowy. Zgodnie z art. 642 k.c. w braku odmiennej umowy,

przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwanych w całości. Zarzucili oni naruszenie prawa procesowego w art. 207 § 6 k.p.c. poprzez dopuszczenie spóźnionych wniosków dowodowych powódki, art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie orzeczenia wyłącznie na twierdzeniach jednej strony, art. 328 § 2 k.p.c. poprzez oparcie orzeczenia w znaczącej mierze na przypuszczeniach oraz prawa materialnego w art. 627 k.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że strony zawarły umowę o dzieło, a strona powodowa wykazała w całości wszelkie okoliczności istotne dla zawarcia umowy.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie za przyznaniem kosztów postępowania odwoławczego wskazując na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji tak z przyczyn formalnych jak i w kontekście prawa materialnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja podlega oddaleniu. Zarzuty w niej podniesione nie mogą podważyć prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Zarzuty naruszenia procedury i prawa materialnego są w tym wypadku ściśle związane w istocie z oceną procesu oceny okoliczności faktycznych miarodajnych dla końcowego rozstrzygnięcia oraz dowodów w kontekście art. 233 k.p.c.

Ocena Sądu Rejonowego poczyniona w niniejszej sprawie, zgodna jest z logiką i zasadami doświadczenia życiowego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 marca 2008 r. I ACa 953/07 Lex nr 466440, skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 września 2012 r. I ACa 568/12). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności strona winna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 września 2012 r. I ACa 445/12). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie 17 maja 2012 r. I ACa 31/12). Sąd pierwszej instancji ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów, nie będzie zachowana wtedy, gdy wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także, gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebrany w sprawie materiałem dowodowym (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r. I ACa 285/12). Same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd

pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice określone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r. I UK 347/11). Tak procedował Sąd w niniejszej sprawie, stąd odmienny pogląd wyrażony w apelacji nie jest zasadny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r. II UK 154/09). W ocenie Sądu Okręgowego apelujący w niniejszej sprawie w żaden sposób nie podważył w apelacji korelujących z dowodami zebranymi w sprawie ustaleń faktycznych Sądu I instancji, który w sposób logiczny wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich przesłanek wysnuł swe wnioski oraz na jakich dowodach się oparł, co stanowi podstawę do przyjęcia tych ustaleń przez Sąd Okręgowy za własne. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do zakwestionowania prawidłowości wysnutych wniosków, albowiem prawidłową jest ocena Sądu I instancji zamykająca się stwierdzeniem, że powódka w niniejszym procesie udowodniła swoje stanowisko w sposób, który pozwolił na objęcie jej ochroną prawną skutkującą uwzględnieniem powództwa. Zgodnie z wyrażonymi w art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. zasadami to na stronach ciąży obowiązek wyjaśnienia okoliczności sprawy oraz wskazania dowodów na stwierdzenie faktów, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. W niniejszym postępowaniu pozwani nie uczynili zadość wskazanym wyżej powinnościom. Należy zatem uznać, iż w tym zakresie nie obronili prezentowanego stanowiska procesowego poprzez podniesienie zasadnych i podlegających uwzględnieniu zarzutów w momencie miarodajnym dla określenia terminu dopuszczalności zgłaszania twierdzeń i dowodów w procesie gospodarczym, a tym samym, że udowodnili zasadność swojego stanowiska w taki sposób, którego wynikiem byłoby oddalenie żądania pozwu. Postępowanie niniejsze jest postępowaniem sformalizowanym dedykowanym wyłącznie określonym podmiotom. Wyższa przeto staranność jaka wymagana jest w stosunkach gospodarczych przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności (art.355 § 2 k.c.) znajduje swoje przełożenie na reguły proceduralne. Należyta staranność przedsiębiorcy określana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej uzasadnia bowiem zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa i następstw z niego wynikających (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 08 marca 2006 r. I ACa 1018/09).

Prawidłową jest ocena dokonana przez Sąd. Elementami przedmiotowo istotnymi umowy o dzieło są określenie dzieła, do którego wykonania zobowiązany jest przyjmujący zamówienie, a także, z uwzględnieniem regulacji art. 628 w zw. z art. 627 k.c., wynagrodzenia, do którego zapłaty zobowiązany jest zamawiający. Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów. Stosunek prawny umowy o dzieło dochodzi do skutku w wypadku złożenia przez obie strony zgodnych oświadczeń woli. Do skutecznego zawarcia umowy o dzieło nie jest wymagane wydanie przyjmującemu zamówienie jakiegokolwiek rzeczy, na przykład materiałów potrzebnych do wykonania dzieła. Ekwiwalentem świadczenia przyjmującego zamówienie, które polega na wykonaniu dzieła, jest świadczenie zamawiającego polegające na zapłacie wynagrodzenia, z czego wynika odpłatny charakter umowy o dzieło. W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Przedmiotem świadczenia przyjmującego zamówienie jest wykonanie dzieła, które może polegać na stworzeniu dzieła lub przetworzeniu dzieła do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało (tak Grzegorz Kozieł Komentarz do art. 627 k.c. LEX). Stąd w pełni prawidłowym jest wskazanie takiej właśnie kwalifikacji prawnej umowy zawartej pomiędzy stronami jako umowy o dzieło oraz konstatacja, że do zawarcia takiej umowy doszło pomiędzy stronami sporu, przy uwzględnieniu argumentacji prezentowanej na wstępie w zakresie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd nie naruszył przywołanych przepisów prawa procesowego w art. 207 § 6 k.p.c. Formułę "późniejszej potrzeby" w rozumieniu instytucji prekluzji należy interpretować przy uwzględnieniu okoliczności (uwarunkowań) konkretnej sprawy. Realizacja bowiem uzasadnionego ze wszech miar wymagania koncentracji dowodów nie może iść tak daleko, aby nakładać na strony obowiązek przewidzenia wszystkich możliwych wariantów przebiegu sprawy i na tę ewentualność sformułować w pozwie czy sprzeciwie wszystkie twierdzenia, wnioski i zarzuty, które mogłyby mieć

zastosowanie jedynie w prawdopodobnym jej przebiegu. Taki wymóg byłby nieracjonalny i odczytanie takiej jego treści z art. 207 § 6 k.p.c. jest nieuzasadnione. W przepisie tym chodzi, bowiem o potrzebę powołania dowodów, która, mimo starannego prowadzenia sprawy przez strony, może pojawić się w toku dynamicznie przebiegającego procesu później, aniżeli w pozwie czy, odpowiednio, w odpowiedzi na pozew (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2006 r. V CSK 243/06). O tym, czy zaistniała potrzeba późniejszego zgłoszenia wniosków dowodowych, decydują okoliczności i uwarunkowania związane z tokiem konkretnej sprawy, a przepisy o prekluzji dowodowej nie mogą być stosowane w sposób formalistyczny kosztem możliwości merytorycznego rozpoznania sprawy. Sąd powinien więc dokonać pogłębionej analizy dowodów zgłoszonych w pozwie w powiązaniu z treścią zgłoszonego żądania i dopiero na jej podstawie skonstatować, czy później zgłoszone dowody zostały zaoferowane przynajmniej *implicite* w określonym przez ustawę terminie prekluzyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r. III CSK 65/08). Przy wykładni art. 207 § 6 k.p.c. nie można pominąć, że wszelkie ograniczenia praw procesowych strony, rzutujące na możliwość udowodnienia przez nią dochodzonego roszczenia czy kreowanej obrony, a w konsekwencji uzyskania wyroku sądowego realizującego jej prawa podmiotowe, powinny być wykładane ściśle, jako wyjątki od ogólnej zasady wyrażonej w art. 217 § 1 k.p.c., zezwalającej na przedstawianie dowodów aż do zamknięcia rozprawy, przy uwzględnieniu ustawowej odrębności wprowadzonej w tym zakresie między innymi przez art. 207 § 6 k.p.c. Z oczywistych względów Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego uzasadnienie wyroku wyjaśnia przyczyny, dla jakich orzeczenie zostało wydane, jest sporządzane już po wydaniu wyroku, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r. II PK 129/09). W niniejszej sprawie wyrok jest prawidłowy a uzasadnienie wyjaśnia w sposób wyczerpujący motywy przyjętego stanowiska w sprawie będącego podstawą rozstrzygnięcia merytorycznego. Jedynie na marginesie należy wskazać, że zarzut naruszenia art. 207 § 6 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. jest w wypadku tej apelacji ściśle powiązany z zarzutami naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., albowiem postawienie tych zarzutów odrębnie od zarzutów naruszenia przepisów odnoszących się do swobodnej oceny dowodów jest tutaj niezasadne. Oczywiście w zakresie punktu III wyroku pozwani nie mieli *gravamen* do zaskarżenia orzeczenia w tej części, jako dla siebie korzystnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na zasadzie art. 385 k.p.c. o kosztach orzekając zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

SSR B. Zawierzyńska-Wach